

Henk Michielse

Studie en promotie

Dr. H.C.M. Michielse studeerde geschiedenis en filosofie aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen (nu Radboud Universiteit). Hij promoveerde in de sociale wetenschappen in 1980 op het proefschrift 'Socialistische vorming' over het Instituut voor Arbeidersontwikkeling (1924-1940). Eerder schreef hij 'De burger als andragoog' (1977, 4^e druk 1984), een beschrijving van het Nederlandse welzijnswerk van 1874 tot en met 1972. In dit boek concipieerde hij het door velen gekende en door sommigen verguisde begrip 'dubbelkarakter' van de andragogische praktijk.

Loopbaan

Michielse werd in 1958 o.m. redactiesecretaris van het Nijmeegs Universiteitsblad (NUB). Was aanvankelijk nog sprake van een 'rustige betoogtrant', toen Michielse in 1962 afscheid nam als redactiesecretaris werd het NUB gekenmerkt door een 'vlammend getuigenis'. Bovendien had een krachtig maatschappelijk (en links) engagement zijn intrede gedaan. De tijd van de a-politieke student was wat het NUB betreft voorgoed voorbij. Later zat hij in de redactie van *Te Elfder Ure*, samen met de spraakmakende Ton Regtien.

Na zijn afstuderen was Michielse o.a. werkzaam als directeur vormingswerk van de Volkshogeschool Valkenburg.

In de jaren zeventig en tachtig was hij wetenschappelijk hoofdmedewerker aan het Instituut voor Wetenschap der Andragogie (IWA). Later werd dit de Faculteit voor Pedagogische en Onderwijskundige Wetenschappen waar hij als universitair hoofddocent in 1994 afscheid nam.

Werkzaamheden

Henk Michielse was in 2004 betrokken bij een symposium en publicatie, beide door Henk Michielse, Eddie de Paepe, Gerrit Schutte. Uit deze publicatie blijkt, dat zijn belangstelling voor de geschiedenis van het bewust veranderen van het handelen van mensen niet aan kracht heeft ingeboet. In het voorwoord van deze bundel (p. 7) signaleert hij dat het bedrijven van lokale geschiedenis weliswaar populair is - in 2004 waren ruim 300.000 mensen lid van een vereniging voor lokale of regionale geschiedenis, een genealogische vereniging of een oudheidkundig genootschap -, maar desondanks doen vakhistorici vaak geringschattend over de geschiedbeoefening als vrijetijdsbesteding. Voor de Stichting voor Volkshogeschoolwerk in Nederland was deze, sinds de jaren zeventig sterk gestegen, belangstelling voor lokale geschiedenis aanleiding om zich af te vragen wat de educatieve betekenis is van de lokale geschiedbeoefening. Aan het bestuur van *Tussen Vecht & Eem* (TVE), stichting voor regionale geschiedenis, waarvan Michielse voorzitter is, werd gevraagd om de educatieve aspecten van de lokale geschiedbeoefening te onderzoeken.

De vraagstelling voor bovengenoemde symposium en publicatie was: "of mensen die zich met lokale geschiedenis bezighouden, behalve dat ze er plezier aan beleven, er ook wat van leren". Dit educatieve element zou dan bestaan uit meer historisch besef, meer kennis van de historische context enzovoort.

Henk Michielse publiceerde in de bundel een artikel over het project *Ongehoorde verhalen* ('Zwarte kousen, roomse boeren en rooie Nivonniers. Een handleiding voor lokale geschiedenis en andere 'ongehoorde verhalen' p. 103-111). Een andere andragogische bijdrage in de bundel gaat over buurtreminiscentie. Hierbij worden buurtbewoners gestimuleerd om herinneringen over hun buurt aan elkaar te vertellen. Op die manier wordt getracht buurtbewoners met elkaar te laten communiceren. Het is de bedoeling dat de sociale cohesie in de buurt (met name tussen jonge en oude mensen en tussen allochtonen en autochtonen) op deze wijze bevorderd wordt.

Henk Michielse is bestuurslid van de Stichting voor Volkshogeschoolwerk, die zich samen met de Beraadsgroep "Vorming", waarvan hij een der oprichters is, ten doel stelt na te denken over hedendaagse ontwikkelingen in de samenleving en de uitdagingen die daaruit voortkomen i.h.b. voor het actuele vormingswerk (in hedendaags jargon 'non-formele educatie').

Michielse was namens de organisaties volkshogeschool- en vormingswerk voorzitter van de stuurgroep voor het project 'Educatie & integratie'. In opdracht van de Stichting voor Volkshogeschoolwerk bracht de stuurgroep een bundel uit rond de thematiek van educatie & integratie: '*Ontmoeting, dialoog en educatie – vormingswerk in een multiculturele samenleving*' (waarvoor Forum als medeuitgever optrad). *alen*

De stuurgroep organiseerde in 2003 een colloquium met een vijftientigtal deskundigen, afkomstig van universiteiten en hogescholen en vele instellingen. In de colloquiumdiscussie werd gesteld, dat samenbindende waarden geen afdoende antwoord zijn op al het onbehagen van deze tijd. Daarbij vond een toespitsing plaats in twee richtingen. Aan de ene kant ging de discussie over de vraag of 'dialoog' niet te zeer hoort bij een strategie van maar laten lopen, van pacificatie. Neen, werd daar tegenover gesteld: bij dialoog hoort ook confrontatie, de dialoog kan een 'gesprek van vijanden' zijn. Aan de andere kant werd de thematiek van de gedeelde waardenoriëntatie uitgebreid in de richting van de alledaagse maatschappelijke participatie in en buiten de arbeid.

In januari 2005 werd rond dezelfde thematiek een grote werkconferentie georganiseerd in de Abdij van Berne in Heeswijk. In die zelfde abdij organiseerde Michielse ook een studieweekend rond de dialoog van Christenen, Humanisten en Moslims.

Publicaties.

H.C.M. Michielse en M.H.C. Cornelis (red.), *Tussen eigenbelang en altruïsme – over solidariteit en vrijwilligers*. (De Tijdstroom) Utrecht 1993.

H.C.M. Michielse, *Het individu rukt op – Individualisering, solidariteit en verzorgingsstaat*. Amsterdam 1995 (2^e druk, NIVON).

Henk Michielse en Hans Vertegaal (red.) *Hoe normloos zijn we eigenlijk? Moraal in een geïndividualiseerde samenleving*. (NIVON) Amsterdam 1995.

H.C.M. Michielse, *Welzijn & discipline – van tuchthuis tot psychotherapie: strategieën en technologieën in het sociaal beheer*. (Boom-Meppel) Amsterdam 1997 (2^e druk).

Henk Michielse en Hans Vertegaal, *De moderne nomade en zijn bagage – vormingswerk in een geïndividualiseerde samenleving*. (NIVON) Amsterdam 1997.

Henk Michielse, 'Das Sozialwesen und der Staat: Sociale Einrichtungen zwischen Staat, Markt und Zivilgesellschaft'. In: Karl-Ernst H. Hesser (Hrsg), *Sozialwesen und Sozialarbeit in den Niederlanden*. Luzern 2000 p 17-53.

Henk Michielse, 'Drakenburg Gemeenschapsoord en volkshogeschool – Oprichting en eerste jaren (1938-1955)'. In: *Tussen Vecht & Eem 2002/2*

Henk Michielse, Eddie de Paepe en Gerrit Schutte (red.), *Lokale geschiedenis tussen lering & vermaak*. (Verloren) Hilversum 2004.

Henk Michielse, 'De dialoog van moslims, christenen en humanisten als 'gesprek van vijanden'. In: *Volkshogeschoolwerk*, voorjaar 2005.

Chris Huinder en Henk Michielse (red.), *Ontmoeting, dialoog en educatie – Vormingswerk in een multiculturele samenleving*. (Forum) Utrecht 2005.

Henk Michielse en Frank Kazenbroot o.praem, *Tussen maatschappelijke trends en christelijke traditie – het vormingswerk van het Abdijhuis*. (Abdij van Berne) Heeswijk 2005.

Links

www.tussenvechteneem.nl

www.volkshogeschool.nl